

UiT Norges arktiske universitet

Kvalitetsmelding utdanning 2020

Det juridiske fakultet

Innledning

Kvalitetsmelding 2020 er utarbeidet av dekanatet og administrativ ledelse ved Det juridiske fakultet og vil i løpet av våren 2020 bli lagt frem for studieutvalget/programstyret og fakultetsstyret¹. Det gis i meldingen vurderinger av hva fakultetet har lyktes godt med innenfor utdanningsvirksomheten, og hva som skal ha særlig oppmerksomhet i det videre arbeidet. Dette er tett knyttet til fakultetets overordnede strategi og tilhørende handlingsplaner, samt fakultetets årsplan for 2020 som ble vedtatt av fakultetsstyret i februar d.å.²

Meldingen består av to deler. Del 1 er fakultetets tilbakemeldinger på spørsmål som universitetsledelsen har stilt til alle fakultet. I Del 2 gis det tilbakemeldinger på spørsmål og problemstillinger som universitetsledelsen spesifikt har bedt Det juridiske fakultet om å besvare.

Foruten vårt femårige integrerte masterprogram i rettsvitenskap tilbyr fakultetet en Master of Laws in Law of the Sea (90 studiepoeng, heretter havrettsmasteren), et toårig masterprogram innen miljørett Nordic Master's Programme in Environmental Law (heretter NOMPEL) og ph.d-program i rettsvitenskap. Fakultetsstyret har nylig vedtatt endringer i eksamensordning og studieplan for masterprogrammet i rettsvitenskap som har direkte relevans for flere av de områdene som er omtalt i denne meldingen.

Del I

Hva fakultetet har lyktes med innenfor utdanningsområdet

Fakultetet har oppnådd gode resultater innen utdanningsvirksomheten på en rekke områder. Dette er på grunnlag av et godt, bevisst og systematisk arbeid over flere år. I vår strategi for 2018-2022 [Rettsikkerhet og kompetanse](#)³ er det eksplisitt nedfelt at fakultetet skal være internasjonalt ledende på utdanningskvalitet. At dette er et uttalt og omforent satsingsområde er viktig for de prioriteringer og resultater som er oppnådd. Fakultetet har to ganger fått UiTs fyrårsmidler og har i tillegg søkt og mottatt eksterne midler til utdanningskvalitetsprosjekter flere ganger. I det følgende omtales noe av dette. Vi viser også til gjennomgangen i avsnittet om studiekvalitetsområder som fakultetet arbeider spesielt med.

➤ Utdanningskvalitetsarbeidet og studentinvolvering

¹ Fakultetet er kjent med at Kvalitetsmeldingen ifølge UiTs reviderte kvalitetssystem skal behandles av fakultetsstyret før den sendes videre til rektoratet/universitetsledelsen, men dette har vært vanskelig dette første året og fremgår heller ikke i bestillingen fra universitetsledelsen.

² ePhorte 2020/264.

³ https://intranett.uit.no/Content/617619/cache=20192202133318/jurfak_strategi_2018_2022_web.pdf

Vi lykkes godt med den generelle satsningen på utdanningskvalitet, og kan vise til gode resultater. Studiebarometeret viser at vårt femårige masterprogram i rettsvitenskap har høy svarprosent, og overordnet tilfredshet har gått opp fra i fjor. Studieprogrammet toppe fortsatt listen over studieprogram med mest fornøyde studenter i landet innenfor dette fagområdet, og dette studieprogrammet inngår på UiTs «Topp 5 liste» for 2019. De siste to årene har vi også oppnådd tilstrekkelig svarprosent fra studenter på havrettsmasteren, og også dette programmet får gode resultater i Studiebarometeret. I 2019 satte vi rekord med seks studenter som disputerte, hvorav alle på normert tid (innen seks år etter oppstart), noe som viser at vi lykkes med arbeidet på ph.d. programmet.

I studiekvalitetsarbeidet og annet utviklingsarbeid har fakultetet stor oppmerksomhet på *studentinvolvering*, og mener at dette er noe vi lykkes godt med og har godt utbytte av. Studiebarometeret gir en stabil og god score på spørsmål om studentenes opplevde medvirkning for masterprogrammet i rettsvitenskap. Fakultetets ledelse har fastsatte månedlig møter med studentrepresentantene, og studentene er ellers tett involvert i konkret studiekvalitetsarbeid. For eksempel ble utviklingen av fakultetets ordning for ivaretagelse av førsteårsstudentene basert på innspill fra spørreundersøkelser blant viderekommende studenter (jf. omtale senere i meldingen), og i et nylig utviklingsarbeid knyttet til fakultetets praksisordning har studentrepresentanter vært tett involvert i både utvikling, utprøving, evaluering og fastsetting av en justert ordning (se mer i omtalen av pågående fyrtårnsprosjekt senere i meldingen). Fakultetets begynnerekollokvieordning er også et viktig tiltak for å øke studiekvaliteten, og denne ordningen er i sin helhet basert på studentinvolvering (jf. omtale senere i meldingen). Også i pågående arbeid med justering av eksamensordning for å dempe karakter- og eksamenspress er studentene tett involvert i alle faser (se omtale senere i meldingen). Videre er det i arbeidet med studentevalueringer av undervisningen stor oppmerksomhet om at dette ikke bare skal være et forhold mellom den enkelte faglærer og studentene, men at evalueringsresultatene skal følges opp av studentenes tillitsvalgte, de faglige lederne av de ulike studiene, i programstyrene, i fakultetsledelsen og i fakultetsstyret.

➤ Studentaktiv læring

Studentaktiv læring er også et område vi mener vi lykkes godt med. Fakultetets undervisningsmodell i alle våre studieprogram bygger på at studentene skal tilegne seg kunnskap gjennom egen aktivitet og samhandling med medstudenter og fakultetets ansatte. Studentene har stort ansvar for egen læring, og kravene til dette formidles og vektlegges tydelig allerede fra studiestart, og i selve studieplanen. Undervisningen er ment som et supplement og inspirasjon til deres egenstudier. Hovedmengden av undervisningen foregår i grupper, mens kun en mindre andel av undervisningen foregår som forelesninger for hele kullet. Forholdet mellom gruppeundervisning og forelesninger er 2:1. Gruppeundervisningen er problembasert og baseres i høy grad av studentaktivitet. Gruppene ledes av en underviser, men fordrer at studentene enkeltvis og i samarbeid aktivt deltar i presentasjoner, diskusjoner, praktiske øvelser, prosjektarbeid og lignende. Rettssalen er også en viktig del av infrastrukturen omkring studiene som åpner for ulike former for studentaktiv læring, og brukes både bevisst og flittig i våre studieprogram. Som en naturlig følge av betydningen av studentaktiv læring, og at mye av læringen skjer gjennom egenstudier utenfor undervisningsrommet, har deler av fakultetets pågående fyrtårnsprosjekt nettopp oppmerksomhet om å gi økt støtte og kompetanse til studentenes eget læringsarbeid (jf. nærmere beskrivelse senere i meldingen).

➤ *Godt studie- og læringsmiljø*

Vi mener vi har lyktes med å skape et godt studie- og læringsmiljø. Dette bekreftes i funn fra både egeninitierte evalueringer og i Studiebarometeret. Studentene har sine hovedarbeidsplasser i læringssenteret for jus og psykologi, som er godt tilrettelagt for høy studentaktivitet og bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi. I arbeidet med masteroppgaven har studentene arbeidsplass på egne masterlesesaler så langt kapasiteten tillater dette. Videre benyttes fakultetets rettssal aktivt under hele studiet.

Fakultetet legger som nevnt overfor stor vekt på studentinvolvering, og dessuten at studentene og fakultetets faglige- og administrativt ansatte samarbeider tett om å skape et godt faglig og sosialt læringsmiljø. Måten fakultetet organiserer sine studier legger i seg selv til rette for nær kontakt mellom fakultetets ansatte og studentene, og studentene bidrar aktivt i kvalitetssikring og –utvikling av studiene i forbindelse med evalueringer, undersøkelser, allmøter og i dialog, samt i avgjørelser og vedtak gjennom sin representasjon i fakultets styringsorganer.

➤ *Praksisordningen på masterprogrammet i rettsvitenskap*

Som eneste masterstudium i rettsvitenskap i Norge har vi fire ukers obligatorisk praksis. Ordningen er ressurskrevende, men viktig. Vi mener vi lykkes godt med ordningen og mottar veldig gode tilbakemeldinger fra både studenter og praksisstedene. Praksis er svært viktig med henblikk på faglig relevans, både med tanke på studentenes læringsutbytte og ved å knytte avtakerfeltet, studieprogrammet og fakultetet tett sammen. Vi viser for øvrig til at det innenfor pågående fyrtårnsprosjekt er en egen arbeidspakke relatert til praksis, hvor siktemålet er å bedre utnytte læringspotensialet som ligger i ordningen (se omtalt senere i meldingen).

➤ *Studiepoengproduksjon*

Antall studiepoeng pr. student pr. år (studentenes produktivitet) har for UiT de siste årene ligget nokså jevnt på omkring 43,5. Studentene ved Det juridiske fakultet har hatt en stabil produksjon på 47-48 studiepoeng pr. år de siste åreneⁱ (ph.d.-programmet samt gjentak av tidligere beståtte eksamener er ikke tatt med i disse tallene).

Tabell 3: Studiepoengproduksjon i perioden 2013-2019

Fakultetsnavn	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Studiepoeng per student (hele året)	Studiepoeng per student (hele året)	Studiepoeng per student (hele året)	Studiepoeng per student (hele året)	Studiepoeng per student (hele året)	Studiepoeng per student (hele året)	Studiepoeng per student (hele året)
Avdeling vernepleie				41,08	44,86		
Det helsevitenskapelige fakultet	48,84	49,09	48,69	48,31	47,04	47,98	46,88
Det juridiske fakultet	47,16	47,04	47,83	48,19	47,29	48,41	48,31
Det kunstfaglige fakultet	52,83	53,12	56,77	55,34	53,5	50,76	
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi	43,38	43,85	42,73	41,38	42,2	40,12	39,26
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	42,23	43,56	42,9	41,1	41,86	43,64	43,95
Fakultet for idrett, reiseliv og sosialfag (IRS-fak)		40,67	47,86	48,45	47,69		
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi				45,72	44,7	42,3	44
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	47,01	46,74	45,46	46,16	45,74	44,61	44,93
Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen							52,33
UiT (uspesifisert underenhet)	23,09	19,19	19,56	21,44	25,23	28,05	28,81
Sum	43,57	43,71	43,46	43,23	43,26	43,38	43,27

Kilde: DBH

Studiepoengproduksjonen totalt på fakultetet har vært økende over flere år, grunnet en kombinasjon av at studentenes studiepoengproduksjon per år har økt og at studenttallet har gått opp.

➤ Internasjonalisering/utveksling

Fakultetet har gode resultater innen internasjonalisering og studentutveksling. Per nå har fakultetet 41 utvekslingsavtaler for det femårige masterprogrammet og to avtaler for havrettsmasteren. Flere avtaler fremforhandles nå. Det har vært prioritert og arbeidet planmessig og målrettet innen dette feltet gjennom flere år. Det gis svært god administrativ støtte til både inn- og utreisende studenter, det gjennomføres informasjons- og velkomstmøter, og god informasjonsutveksling vektlegges generelt. Det er gjennomført reiser samt mottakelser av flere internasjonale besøk - med formål å videreutvikle og etablere samarbeid som inkluderer studentutveksling med god faglig forankring. Fakultetet deltar også i forbedringsarbeid og prosesser initiert av UiTs nye fellestjeneste for mobilitet.

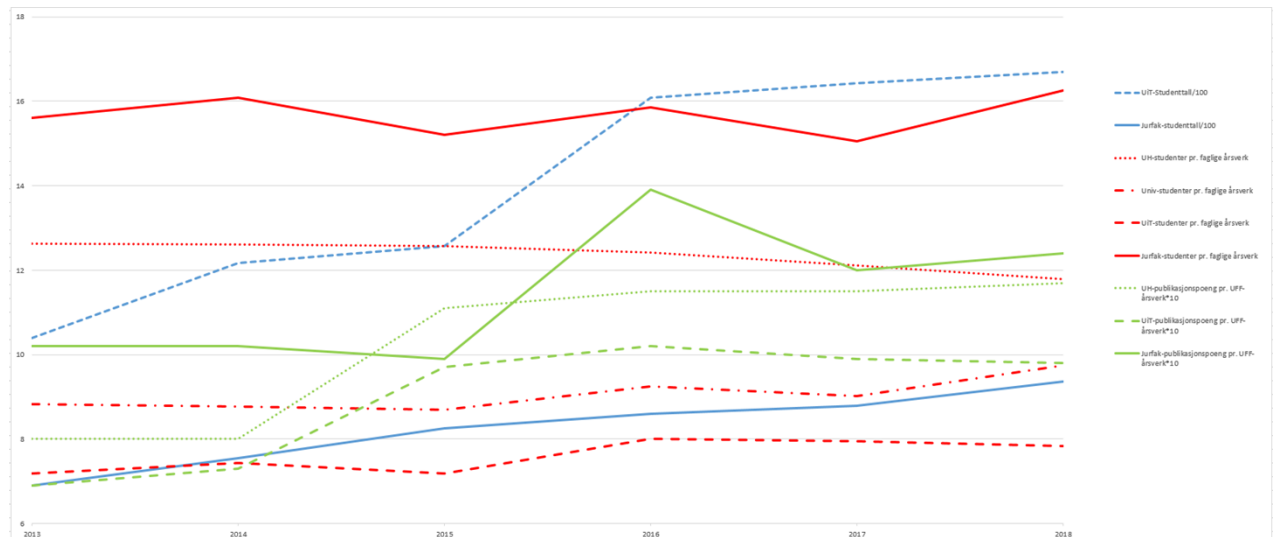
Etableringen av NOMPEL utgjør også et viktig bidrag i internasjonaliseringsarbeidet. Det er utført mye faglig og administrativt utviklingsarbeid, i nært samarbeid med våre partnere ved de to andre universitetene, og kompetansen ved fakultetet er økt innenfor et komplekst område.

Som oppfølging av UiTs virksomhetsplan har fakultetet i 2019 utviklet en egen handlingsplan for mobilitet. Denne bygger i stor grad på målsettinger innen internasjonaliseringsarbeid og mobilitet som allerede er nedfelt i fakultetets overordnede strategi- og handlingsplaner.

➤ God utvikling innen flere områder

Som vist i tidligere delkapitler er utviklingen innen studenttall, studiepoengproduksjon og studentproduktivitet god. For å komplettere og utvide dette bildet noe, er det utarbeidet en oversikt over utviklingen i studenttall, vitenskapelige årsverk og vitenskapelig produksjon. I den følgende grafiske framstillingen ser man at fakultetet har hatt en god utvikling, også sammenlignet med andre.

Figur 1: Oversikt utvikling studenttall, vitenskapelige årsverk og vitenskapelig produksjon

Kilde: DBH, data fra en rekke DBH-tabeller

I denne framstillingen er studenttallene blå, studenter pr. faglige årsverk røde og vitenskapelig produksjon grønn. Heltrukne linjer er data for fakultetet mens ulike stiplede linjer viser tilsvarende data for UH-sektoren, universitetene og UiT totalt. Tallene for antall studenter og publikasjonspoeng er skalert slik at alle tall kan framstilles i samme figur. Se figuren for informasjon om hvilke skaleringer som er brukt.

Særskilte utfordringer som bør forbedres/utvikles innenfor studiekvalitetsområdet

➤ Forholdstall mellom studenter, faglige- og administrativt ansatte

Studenttallet er økende for UiT og fakultetet. På masterprogrammet i rettsvitenskap har det totale antallet studenter gjennom de siste årene steget hvert år; 845 studenter i 2016, 865 studenter i 2017, 905 studenter i 2018 og 910 studenter i 2019.

Fakultetet skiller seg fra både sektoren, universitetene og UiT med å ha et høyt antall studenter pr. faglige årsverk. Til tross for dette produserer studentene godt og er fornøyd med studiesituasjonen, jf. Studiebarometeret og ovenstående tall for studentproduktivitet og studiepoengproduksjon. Når det gjelder vitenskapelig produksjon viser figuren ovenfor at fakultetet de fleste årene har ligget over snittet for sektoren og hele tiden over snittet ved UiT, til tross for et høyt studenttall pr. faglig årsverk. Antall studenter pr. vitenskapelig (UFF) årsverk har de siste årene ligget på 15-16, sammenlignet med et gjennomsnitt ved UiT på 7-8ⁱⁱ. Mange studenter per vitenskapelig ansatte gjør at fakultetet er

avhengig av å benytte mange midlertidige og eksterne fagpersoner. Dette er utfordrende i seg selv og gjør at studieprogrammene er krevende å drifte.

I tillegg til at fakultetet har få vitenskapelig ansatte opp mot studenttallet, har i tillegg utviklingen i forholdstall mellom studenter per administrativt ansatte hatt en dramatisk utvikling de senere årene. Det skyldes at studenttallet har økt, mens antall administrativt ansatte har sunket. Dette har selvsagt konsekvenser for den administrative støttet både studenter og ansatte får.

I 2013 var forholdstallet mellom studenter og administrativt ansatte ifølge DBH-tallene 31,5. For 2019 ser vi at dette tallet har økt til 52,6. De administrativt ansatte på fakultetet har i denne perioden dermed fått over 20 studenter mer å betjene hver. Det er krevende i en situasjon hvor for eksempel tilretteleggingbehov øker, hvor det økt behov for studierelatert rådgivning og hvor fakultetet har svært mange eksamener som må håndteres fakultetsvis.

Fakultetet har dermed svært høye forholdstall både på faglig og administrativ side, noe som er utfordrende. Med så mange studenter per administrativt ansatt, går også servicenivået i administrasjonen kan yte de vitenskapelig tilsatte ned. Gapet mellom forventninger og hva som er mulig å levere er her økende.

➤ Informasjons- og formidlingsarbeid

Som direkte følge av ADM2020 er fakultetet nå helt uten egne stillingsressurser knyttet til formidlings- og informasjonsarbeid. Dette har vist seg å bety stadig større utfordringer i den daglige driften knyttet til påkrevet oppdaterings- og forbedringsarbeid med nye nettsider, intranett, studiekatalogen, portaler, Canvas, markedsføring og øvrig informasjons- og formidlingsarbeid både internt og eksternt. Dette påvirker viktige deler av studiekvalitetsarbeidet, men også med henblikk på synkende ungdomskull nasjonalt og tøffere konkurranse om de best kvalifiserte studentene er det uheldig å ikke ha dedikerte ressurser på fakultetet knyttet til formidling og markedsføring. Som omtalt overfor har fakultetet de senere år erfart et økende behov for å utføre slikt arbeid i egen regi, og vi er nå avhengig av at UiTs fellestjenester ivaretar dette arbeidet for oss. Også fakultetets forskergrupper har etterlyst formidlingstjenester som de tidligere har fått, men som fakultetsadministrasjonen ikke lenger har tilstrekkelige ressurser til å levere.

➤ Eksamensordning og eksamensavvikling

Eksamensordningen ved våre studier er begrunnet og fastsatt ut fra faglige hensyn for å best mulig ivareta sammenhengen mellom intendert læringsutbytte, øving og prøving – og svarer i overveiende grad til nasjonale føringer om varierte prøvingsformer. Eksamensordningen inkluderer i tillegg til skriftlig skoleeksamen en stor andel hjemmeeksamener og muntlige eksamener som er ressurskrevende for fakultetet å drifte. Både fordi fakultetet som del av ADM2020 har avgitt stillinger til fellestjenesten, og fordi fellestjenesten så langt primært støtter opp om skriftlige skoleeksamener. WiseFlow mangler dessuten god funksjonalitet for andre eksamensformer enn skriftlig skoleeksamen. UiT tilbyr heller ikke per nå gode digitale løsninger for vurderingsarbeid knyttet til øvingsoppgaver og andre arbeidskrav, noe som også medfører en betydelig ressursbruk hos oss. Vi tillater oss også å bemerke at det vil være svært positivt om fellestjenesten og UiTs digitale systemer i større grad støtter

opp om andre eksamensformer enn skriftlig skoleeksamener, altså de eksamens- og vurderingsformer som det ved UiT de siste årene har blitt oppfordret til økt bruk av.

➤ Tilrettelegging for studenter med særskilte behov

Fakultetet opplever utfordringer knyttet til studenter med særskilte behov for tilrettelegging, og især gir mentorordningen mye arbeid og uavklarte spørsmål. Både økonomisk og administrativt er slik tilrettelegging krevende. Fakultetet savner her felles avklaring, felles løsninger og ikke minst korrekt, felles informasjon ut til studentene. Fakultetet har her rettet flere henvendelser til nivå en, men føler at det er lite hjelp/avklaring å få. Fakultetet synes det er uheldig at disse utfordringene er overlatt til den enkelte enhet, både økonomisk og administrativt, og savner større grad av felles løsninger og felles ansvar på dette området.

➤ Fellessystemer som ikke passer til organiseringen av masterprogrammet i rettsvitenskap

Studiemodellen for masterprogrammet i rettsvitenskap er utviklet ut fra faglige studiekvalitets-hensyn, og er ut fra dette organisert i studieår, med store integrerte eksamener på slutten av hvert studieår. Innfor hvert studieår er det flere fagansatte som samarbeider og deler på undervisningsoppgavene. Dette gir utfordringer knyttet til opplæring og bruk av flere av UiTs digitale systemer og rutiner. Systemene støtter i all hovedsak opp om studier som består av enkeltemner med egne fagansvarlige per emne, og egne eksamener per emne. For oss betyr det at vi må utvikle alternative rutiner for bruken av systemer som Canvas, Leganto, EpN, m.v., og i tillegg ha en annen arbeidsdeling mellom faglig ansatte og studieadministrasjonen enn hva som ville vært tilfellet dersom vi hadde egne fagansvarlige per studieenhet/emne. Dette betyr også at vi i stor grad heller ikke kan dra nytte av opplæring/kurstilbud som UiT tilbyr, fordi dette er basert på fagpersoner med emne-ansvar. Fakultetet får dermed ingen besparelser i administrasjonen siden vi ikke har fagpersoner som kan gjøre slikt arbeid. Dette er særlig utfordrende ved at vi nå som følge av ADM2020 er færre administrativt ansatte som skal administrere et studium med mange studenter og få vitenskapelig ansatte (jf. også gjennomgangen av forholdstall overfor).

Studiekvalitetsområder som fakultetet arbeider spesielt med

Et studiekvalitetsområde som vi arbeider med nå er knyttet til kvalitetssikring og kvalitetsutvikling. Her arbeider vi blant annet med å utvikle et effektivt og godt evalueringssystem i tråd med nasjonale krav og UiTs nye rammer. Tross gode resultater i Studiebarometeret, er vi bevisst på at studentenes rapporteringer om trivsel i studiene, ikke nødvendigvis er det samme som kvalitet. Vi vil ha økt oppmerksomhet om spredningsmålene i denne undersøkelsen, ikke bare gjennomsnittstallene, og ved å bryte ned resultatene i Studiebarometeret identifiseres områder det er viktig å se nærmere på i det videre studiekvalitetsarbeidet. En grundig analyse og sammenstilling av resultatene fra Studiebarometeret, andre nasjonale undersøkelser og egne undersøkelser er viktig, og noe fakultetet har mål om å videreutvikle som del av det systematiske utdanningskvalitetsarbeidet. Økt kompetanse og bruk av Tableau er også en målsetting. Det vil i dette arbeidet også legges vekt på å se disse undersøkelsene tettere i sammenheng slik at de i størst mulig grad kan komplettere hverandre og også kan motvirke evalueringstretthet. Fakultetet har gjennom det siste året også prøvd ut litt

forskjellige måter å gjennomføre evalueringsarbeidet på, herunder dialogbasert evaluering på ph.d.-programmet. Erfaringene fra dette, sett i sammenheng med erfaringene fra tidligere ordninger, gir et godt grunnlag for videreutvikling av evaluerings- og kvalitetsarbeidet. Tettere involvering av avtakerfeltet i evaluerings- og utdanningskvalitetsarbeidet er også en målsetting fremover.

Når det gjelder ph.d.-programmet arbeider fakultet aktivt for å opprettholde den gode gjennomstrømmingen som 2019 tallene viser. Viktige tiltak er å sørge for løpende dialog mellom prodekan for forskning og ph.d.-studentene gjennom obligatorisk midtveiseevaluering og annen aktivitet, i tillegg til medarbeidersamtaler og semestervise dialogmøter. Prodekan har også egne oppstartssamtaler med nye stipendiater. Retningslinjene for den obligatoriske midtveiseevalueringen er blitt revidert. Dette med sikte på å tydeliggjøre ansvaret for den eksterne leseren og sørge for grundigere rapportering etter evalueringen med klare og tydelige råd til ph.d.-studentene. Fakultetet vil i løpet av 2020 igangsette revisjon av ph.d.-programmet. Målet med revisjonen er å legge til rette for mer internasjonalisering og mulighet for mer individuell fagspesifikk tilpasning i opplæringsdelen. Det er også et behov for en generell gjennomgang og oppdatering av ph.d.-emnene og pensum. Revisjonen skal ut over dette bidra til å tilpasse programmet for et tettere nasjonalt samarbeid om ph.d.-opplæringen.

Videre forsøker fakultetet stadig å arbeide med konkrete studiekvalitetsprosjekter. Per tiden foregår flere slike. Som det fremgår i kvalitetsmeldingen Del 2 arbeider vi for tiden mye med vurderingsformer og det å redusere gjentak og eksamenspress.

Sommeren 2019 ble fakultetet tildelt UiTs fyrtårnsmidler for prosjektet *Læring og kunnskap for fremtidens jurist*⁴. Prosjektet bygger videre på oppnådde resultater og erfaringer fra fakultetets forrige fyrtårnprosjekt, samt øvrig pedagogisk utviklingsarbeid og faglig innovasjon ved fakultetet. Gjennom fem ulike arbeidspakker, er målet å forbedre kvaliteten på hele masterstudiet i rettsvitenskap med tanke på den læring og de kunnskaper fremtidens jurister trenger for å kunne være en skaper, en samarbeider, en kommunikator og en kritisk tenker (senere også omtalt som de fire C'ene). Nedenfor beskrives kort de ulike elementene i dette prosjektet, de fem arbeidspakkene.

Arbeidspakke 1 – Kommunikasjon gjennom å skrive bedre juridiske tekster, bygger videre på erfaringene knyttet til mer og bedre skrivetrening i det første fyrtårnprosjektet. I juristers samfunnsoppdrag ligger en plikt til å skrive juridiske tekster på en måte som gjør at innholdet blir forstått, er etterprøvbart og kritiserbart, og blir akseptert.

Denne arbeidspakken har som siktemål å påvirke studentenes arbeid med skriving av tekster slik at de skriver mer og bedre, og lettere velger skriving som læringsstrategi. En erfaring fra fakultetets forrige fyrtårnprosjekt er at studentene skriver mer når vi støtter dem i aktiviteten. Mens det første fyrtårnprosjektet fokuserte på støtte i undervisningsrommet, går et sentralt element i dette prosjektet ut på å hjelpe studentene i å oppøve selvregulerings- og selvvrderingsegenskaper ved skriving og evaluering av egen tekst utenfor undervisningsrommet. Valget bygger på studentundersøkelser som viser at studentene bruker 70 % av studietiden på egenstudier.

Arbeidspakke 2 – Forskerlinje i rettsvitenskap, har som mål å utvikle studentenes generiske ferdigheter med fokus på de fire C'ene prosjektet utgår fra, slik at de gjennom tettere erfaring med forskning og

⁴ https://uit.no/prosjekter/prosjekt?p_document_id=656590

forskeraktiviteter kan lære å finne de gode problemstillingene, argumentere og bidra til videreutvikling av jussen og samfunnet. Med dette tilsikter vi en større grad av «employability», med andre ord å lukke et potensielt gap mellom det våre kandidater kan og det mottakerfeltet etterspør. I tillegg kan arbeidet bidra til å rekruttere forskertalenter tidlig, noe som fremheves som særlig viktig på profesjonsstudier som medisin og juss i rapporten til det nasjonale utvalget for forskerlinjepiloter, se <https://www.regjeringen.no/contentassets/1b4a1b5385c34cf7aa9aacd950d3517d/rapport-fra-utvalget-for-forskerlinjepiloter.pdf>

Arbeidspakke 3 – Digitalisering og evaluering, knytter seg til at fremtidens jurist må påregne en omstilling hvor digital kompetanse er viktig og forventes. Digitale verktøy bidrar også til effektiv oppgaveløsning og læring. Podcasting av forelesninger er vanlig ved fakultetet, men i denne arbeidspakken ønsker vi å øke læringspotensialet ved å integrere podcastene med annen programvare som H5P. Videre er målet å utvikle flere interaktive læringsrom i Canvas på alle avdelinger, basert på erfaringer fra tidligere prosjekter. Arbeidspakke 3 skal dessuten gi økt kunnskap om informasjonssikkerhet hos studenter og ansatte, og bidra til en god sikkerhetskultur. Arbeidspakken skal også jobbe mot en god innføring av digitale hjelpemiddel i form av Lovdata til eksamen. Arbeidspakken har også mål om å videreføre varierte prøveformer samtidig som det tenkes nytt. En justering av vurderingsformene kan eksempelvis være med på å synliggjøre viktige egenskaper hos fremtidens jurister i større grad. Særlig ser vi behov for å synliggjøre studentenes ferdigheter knyttet til perspektiv-fag på en måte som framhever at kandidatene skal bli bærekraftige deltakere i arbeidslivet og aktive borgere i et demokratisk samfunn.

Arbeidspakke 4 – Praksis og avtakerfeltskontakt, springer ut av at masterstudiet i rettsvitenskap ved UiT er det eneste i Norge med obligatorisk praksis. Praksisperioden knytter avtakerfeltet, studieprogrammet og fakultetet tett sammen, og gir den enkelte student god mulighet til å bli bedre kjent med deler av avtakerfeltet. Vi ønsker å utnytte læringspotensialet praksisperioden gir bedre, særlig knyttet til sentrale ferdigheter som kommunikasjon og samarbeid. Vi ønsker videre å legge mer vekt på opplevelsene og erfaringene studentene gjør seg i praksisperioden, og refleksjonene deres før, under og etter. Siktemålet er å fremme større bevissthet rundt behovet for kritisk tenkning og ansvaret for å være en etisk borger. Vi skal utvikle en form for mappeevaluering i kombinasjon med et etterfølgende praksisseminar hvor studentene gruppevis skal presentere og diskutere erfaringene sine. Endringene ble frivillig pilotert høsten 2019. Et stort flertall av studentene valgte prøveordningen og gjennom evalueringer av forsøksordningen har vi nå et godt grunnlag for videreutvikling.

Arbeidspakke 5 – Samisk-juridisk fagspråk, representerer en viktig nyvinning. Arbeidspakken skal bidra til å utvikle samisk som rettsspråk og juridiske termer på samisk, for derved å styrke rettsikkerheten for den samiske befolkningen. Utvikling av et samisk rettsspråk er et bidrag til realisering av FNs bærekraftsmål nr. 16, om rettsvern til alle, se <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

Denne delen av prosjektet er ment som et forprosjekt og som pådriver for en igangsetting av et større samarbeid, hvor målet både er utvikling av juridiske termer på samisk men også undervisning - ikke bare i samerett - men også på samisk. Prosjektet er avhengig av å skaffe ytterligere finansiering for å kunne iverksettes fullt ut.

I tillegg til fyrtårnprosjektet, arbeider fakultetet med å forsøke å skaffe midler til et prosjekt knyttet til EVU. Vi ønsker sammen med UiTs Avdeling for IT (ITA) å utarbeide dels en slags plattform eller konsept for ulike digitale videreutdanningstilbud, og dels å etablere tre-fem egne videreutdanningstilbud hvor

denne plattformen er benyttet. Her arbeides det sammen med ITA for å skrive søknad om ekstern finansiering. Første søknad til Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høgare utdanning (DIKU) fikk avslag, men vi arbeider nå med en forbedret søknad til søknadsfristen i juni 2020.

Som et siste større studiekvalitetsområde vi arbeider med, må samarbeidet med Universitetet i Bergen (UiB) og Universitetet i Oslo (UiO) nevnes. UiO fikk i slutten av 2019 tildelt status som SFU på prosjektet CELL, Centre on Experiential Legal Learning. Vi og Det juridiske fakultet ved UiB er med som samarbeidspartnere, og skal i løpet av 2020 klarlegge hvor stort omfang og hvilken art dette samarbeidet skal ha. Det kan være tale om å etablere et CELL Norge, med samarbeid om for eksempel utdanningskonferanser, fordeling av ansvar for særlige fagområder, samarbeid om prosedyretrening, med videre.

Fakultetets langsiktige planer for utvikling av studieporteføljen

For masterstudiet i rettsvitenskap har vi langsiktige planer om å få et større fokus på mer generiske ferdigheter, et arbeid som foregår i regi av det nylig startede fyrtårnprosjektet som er beskrevet over. Endringene i vurderingsformer ble vedtatt av fakultetsstyret i februar 2020, og disse skal gradvis implementeres i årene fremover. Her gjenstår arbeid med å utarbeide konkrete læringsutbyttebeskrivelser for fag som skilles ut til egen prøve, arbeid med å fastsette prøvingsformer og eventuelle arbeidskrav. Videre fordrer disse endringene noe omlegging av undervisningsrekkefølge. Endringene vil også ha store administrative konsekvenser, og lede til merarbeid og økte kostnader i årene fremover.

For det fellesnordiske masterprogrammet NOMPEL har vi langsiktige planer om revisjon og arbeid for økt rekruttering, til tross for at de første studentene på dette programmet ennå ikke har vært i Tromsø. De kommer hit høsten 2020 og da er målet å gi dem et best mulig tilbud, samt å danne oss et godt grunnlag for de endringer og justeringer som må gjøres fremover i samarbeid med våre universitetspartnere i Sverige og Finland.

Fakultetet har videre plan om å kunne etablere og starte opp flere videreutdanningsemner i årene fremover, og med dette bidra til å realisere UiTs EVU-strategi. Disse skal svare til et behov i samfunnet, og helst gjennomføres digitalt i størst mulig grad. Dette både for å gi et tilbud til hele landsdelen, og hele landet vårt, men også av miljøhensyn.

Det arbeides kontinuerlig med utvikling av nye og aktuelle fag som kan benyttes som spesialfag på masterstudiet i rettsvitenskap og som emner andre kan ta som videreutdanning. Her er det de ansattes kompetanse og samfunnets behov som særlig styrer utviklingen.

Videreutvikling av fakultetets alumni-nettverk og alumni-konferanse inngår også i fakultetets årsplan for 2020. Dette er viktig i tilknytning til utvikling av studieporteføljen med henblikk på faglig relevans, men også i sammenheng med rekruttering av eksterne sensorer i sensorkorpset, arbeidet med å røkte våre praksissteder og praksisveiledere, og ikke minst i å knytte avtakerfeltet, studieprogrammene og fakultetet tettere sammen.

Fakultets planer for å integrere bærekraftelementet i studietilbudene

Synliggjøring av utdanningsaktiviteter som støtter opp om FNs bærekraftsmål og integrering av bærekraftselementer i studietilbudene, er områder fakultetet gjennom sin årsplan har vedtatt skal ha prioritet i 2020. Dette vil i første rekke gjelde utdanningsaktiviteter innenfor miljø- og havrett, samisk, EVU/livslang læring og digitalisering.

Utvikling av et samisk rettsspråk, som er en del av det pågående fyrårnsprosjekt er et bidrag til realisering av FNs bærekraftsmål nr. 16, om rettsvern til alle, se <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

Vår dialog med andre fakultet om tverrfaglige utdanninger

Fakultetet inngår nå i tverrfaglig undervisningssamarbeid om henholdsvis Urfolksmasteren, Fredsmasteren og *Master in Governance and Entrepreneurship in Northern an Indigenous Areas* (GENI).

For tiden arbeides det under ledelse av BFE med en tverrfaglig erfaringsbasert mastergrad i Ocean Leadership, hvor målet er at det skal også skal inngå en del juridiske emner. Foruten studiepoengsgivende tilbud, har fakultetet også gitt bidrag, sammen med flere av de øvrige fakultetene, til et ledelseskurs i logistikk som er en følge av samarbeidsavtalen mellom UiT og Forsvarets logistikkorganisasjon.

Fakultetets arbeid med førsteårsstudentene for å integrere dem faglig og sosialt og forberede dem til studenttilværelsen

Fakultetet har over flere år hatt et særlig fokus på førsteårsstudentene, og Fyrårnsprosjektet *Kompetanse og læringsutbytte* som pågikk i perioden 2015-2017 hadde særskilt fokus på denne studentgruppen. De ulike tiltakene fra dette prosjektet er videreutviklet og videreført.

Etter vår mening er det flere ulike sider som er spesielt viktig å tenke på for førsteårsstudenter:

- vi må forberede dem til å bli student
- vi må legge særlig til rette for å få trygge, nysgjerrige og ivrige studenter
- vi må tidlig få studentene i gang med skrive trening, da det er svært viktig for læringsprosessen og en viktig ferdighet for fremtiden
- vi må skape trygge rom hvor studentene tidlig tør å trene også på muntlig fremstillingsevne

For å gjøre studentene bedre forberedt til det å bli jusstudent, har vi laget et digital kurs som studentene får tilgang til etter at de har takket ja til studieplassen og betalt semesteravgift. Da kan de før studiestart gjennomgå dette kurset. Gjennom kurset ønsker vi blant annet å motivere studentene til studiestart, skape en «vi-følelse», avklare forventninger, minske overgangen fra videregående skole til universitet, og legge til rette for et godt læringsmiljø allerede før start. Kurset består av korte videosnutter og skriftlig informasjon. Kurset ble utarbeidet på bakgrunn av to spørreundersøkelser om hva studentene hadde savnet da de kom som ny student, hva de tenkte at kunne ha gjort dem bedre forberedt, mv. Basert på dette inneholder kurset fire deler, den første en velkomstdel med

fysisk omvisning og intervju med viderekommende studenter. Videre en del om praktisk informasjon, en del om det å være jusstudent i Tromsø, herunder om oppbygning, forventninger og krav, og til sist en innføring i juss og metode. Store deler av kurset kan gjenbrukes over flere år, mens enkelte mindre videosekvenser er ferskvare og spilles inn årlig.

For å gjøre studentene bedre forberedt til undervisningen har vi i tillegg jobbet mye med rekkefølgen på ulike undervisningsopplegg. Vi endret for noen år siden, slik at alle studentene nå først får møte to ganger i en mindre studentdrevne kollokviegruppe, før første forelesning. Studentenes første møte med undervisning skjer dermed i en liten studentdrevet gruppe. Her får de bli litt kjent med noen studenter, og de får avklart noen begreper, hjelpemidler, forventninger, mv. før første forelesningsrekke.

Disse studentdrevne gruppene har vi videre arbeidet mye med. Vi kaller dem begynnerkollokvie, og vi legger ned mye arbeid i det å finne viderekomne studenter som kan ansettes i rollen, i opplæring og trygging av disse studentene - og i det å utarbeide gode arbeidsdokumenter for ordningen. Ordningen er nokså omfattende og varer hele første semester og med ett møte inn i andre semester. Målet her er å sikre oss at studentene selv har etablert kollokviegrupper, eventuelt å hjelpe dem med det. Plasseringen av begynnerkollokvietimene og innholdet i timene er ikke tilfeldig, og heller ikke opp til den enkelte kollokvieleder. Vi har laget et opplegg som skal følges, og dette revideres og oppdateres på bakgrunn av tilbakemeldinger. Det med å la alle møte to ganger i disse smågruppene først, samt det å knytte mange av begynnerkollokvietimene sammen med frivillige og obligatoriske skriveøvinger, har vist seg svært vellykket.

For førsteårsstudentene har vi videre et særskilt fokus på dette med skrivetrening. Dette fordi studenter har gitt tilbakemelding om at de finner det å skrive juss veldig vanskelig – særlig i begynnelsen av studiet - og fordi vi så at studentene i for liten grad benyttet seg av de frivillige tilbudene. Vi arbeider derfor med å få skriving inn som en naturlig del av all undervisning, både som aktivitet for den enkelte og som gruppearbeid. Medstudentevaluering benyttes og undervisningen knyttes tett sammen med de frivillige øvingene, slik at studentene startet arbeidet med frivillige øvinger i undervisningstimene.

Andre forhold som vi fokuserer særlig på for førsteårsstudentene er å forsøke å gi dem mestringsfølelse tidlig. Dels gjennom å hjelpe og pushe dem i gang med skriving og gjennom å ha mye studentaktive læringsaktiviteter. Videre gjennom å la dem øve på eksamensformene gjennom prøveeksamener både muntlig og skriftlig, og gjennom å ha digitale undervisningsaktiviteter som understøtter eksempelvis prosessbasert skrivetrening.

Ordninger som fakultetet har hatt positive resultater med

Begynnerkollokvieordningen har vi svært gode erfaringer med, og vi får veldig gode tilbakemeldinger fra studentene på denne. Dette gjelder både ordningen som sådan, men især det at den starter opp før annen undervisning og dermed skaper en trygg faglig og sosial ramme, og at den bidrar til at studentene skriver mer juss.

Det å knytte undervisningsaktivitetene tettere opp mot alle frivillig skrivetreninger har vi videre hatt svært god erfaring med. Etter at vi gjorde dette, altså tok skriveoppgaver inn som en del av seminarundervisningen og begynnerkollokvieordningen, gikk tallet på studenter som leverte de

frivillige øvingsoppgavene inn til vurdering kraftig opp. Tallet på studenter på første studieår som leverte første øvingsoppgave inn til vurdering, gikk etter disse tiltakene opp fra 50 % av studentene til over 80%.

Det digitale innføringskurset har vi videre svært gode erfaringer med. Vi opplever at studentene er langt bedre forberedt når de kommer til oss, og vi opplever dem også som tryggere. De reiser ikke bare fra noe, men også til noe kjent. Undersøkelser blant studentene har vist at de er godt fornøyd med innholdet og rundt 80 % av nye studenter svarer at de har sett hele eller deler av kurset før oppstart på UiT. Rundt 50 % opplyste videre at de benyttet seg av kurset om igjen i løpet av første studieår.

Del 2

Tiltak for å dempe karakterpresset i utdanningen

Fakultetet samarbeider med studentforeningene om årlige såkalte «JUSSPUST»-aksjoner, hvor målet nettopp er å senke presset. Her fokuseres det på å skape hyggelige avbrekk og annet fokus i en presset eksamensperiode, eksempelvis gjennom terapihunder, yoga, frokoster for ansatte og studenter, uhøytidelige konkurranser mv. Både fakultetet og studentforeningene arbeider videre med å spre mer informasjon om både hvor nivået karaktermessig ligger for flertallet av studenter, og at studentene våre får jobb etter endte studier. Vi forsøker videre å bidra gjennom deltakelse på andre arrangementer, allmøter, diskusjoner og sosiale aktiviteter.

Fakultetet arbeider for å dempe karakterpresset gjennom å endre eksamensformer og innføre enkelte prøver med bestått/ikke bestått. Dels forsøker vi å minske trykket på de store avsluttende eksamener ved å ta ut enkelte fag fra disse store prøvingene. Målet er at presset på våren skal bli mindre ved at noen fag allerede er ferdig prøvd i høstsemesteret.

Fakultetsstyret vedtok 14. februar 2020 å redusere de meget krevende åtte timers eksamensdagene på tredje- og fjerde studieår, til seks timers varighet. Dette i tråd med tilbakemeldinger fra studenter og med mål om å ta bort det ekstreme presset studentene har følt til denne eksamen.

Innføring av vurderingsuttrykket bestått/ikke bestått

På fakultetsstyremøte 14. februar 2020, vedtok vi å endre vurderingsuttrykk på ex. fac eksamen fra karakterskalaen A-F, til bestått/ikke bestått. Dette innebærer at første semester blir karakterfritt, så langt vi rår over det. Vi håper nå å få HSL-fakultetet med på å gjøre om vurderingsuttrykket på ex. phil på liknende vis. Da vil studentene våre møte et første semester uten karakterer, noe vi tror kan bidra til mindre karakterfokus og press.

På samme fakultetsstyremøte vedtok vi videre å innføre en ny egen prøving i faget rettshistorie på andre studieår, og i de semiobligatoriske fagene på fjerde studieår (rettsfilosofi, retts sosiologi eller komparativ rett). Begge disse nye prøvene skal ha vurderingsuttrykket bestått/ikke bestått.

Arbeidet med å få inn prøvinger med bestått/ikke bestått er således i gang. Forhåpentligvis vil dette kunne lede til økt bruk av dette vurderingsuttrykket over tid, uten at fakultetet nødvendigvis har en målsetning om at hele studiet skal benytte dette vurderingsuttrykket. En slik endring ville uansett forde en felles nasjonal tilnærming, og en endring av de karakterkrav som stilles til visse stillinger.

ⁱ [Studentproduktivitet, DBH](#)

ⁱⁱ [Studenter pr. faglige årsverk, DBH](#)